

BILAGA 10

Finansutskottets öppna utfrågning

om ekonomisk politik i Sverige och EU - den europeiska terminen

Tid: 13.00-15.00

Datum: Måndag den 17 september 2012

Lokal: Andrakammarsalen

Inbjudna:

EU-kommissionär Olli Rehn

Statssekreterare Susanne Ackum

Deltagare:

Ledamöter

Anna Kinberg Batra (M) *ordförande*

Peder Wachtmeister (M)

Göran Pettersson (M)

Pia Nilsson (S)

Jörgen Hellman (S)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Maryam Yazdanfar (S)

Carl B Hamilton (FP)

Bo Bernhardsson (S)

Per Åsling (C)

Marie Nordén (S)

Staffan Anger (M)

Per Bolund (MP)

Anders Sellström (KD)

Erik Almqvist (SD)

Ulla Andersson (V)

Jörgen Andersson (M)

Sven-Erik Bucht (S)

Edip Noyan (M)

Edward Riedl (M)

Hans Rothenberg (M)

Ordföranden: Då har klockan slagit 13.00, och jag hälsar er varmt välkomna till detta öppna finansutskottssammanträde och denna offentliga utfrågning om den ekonomiska politiken i Sverige och EU med anledning av den så kallade europeiska terminen. 1

Särskilt välkommen till denna eftermiddag hälsar jag EU-kommissionär Olli Rehn. Han kommer strax att få ordet för en inledning. 5

Vi känner Olli Rehn som en finsk politiker från Centerpartiet men också som mångårig kommissionär. Han har ingått i Europeiska kommissionen sedan 2004 och är sedan 2010 kommissionär med ansvar för ekonomiska och monetära frågor. Sedan 2011 är han också kommissionens vice ordförande. Det är mycket roligt att du har kommit för att delta i det här samtalet om ekonomisk politik i Sverige och EU under denna offentliga utfrågning i dessa tider när det dessutom förs väldigt mycket debatt om de här frågorna! 10

Vi har också med oss statssekreterare Susanne Ackum från Finansdepartementet. Hon är här för att redogöra för hur regeringen arbetar inom ramarna för den europeiska terminen från svenskt håll och kommer också att kunna svara på frågor från utskottet och ledamöterna om regeringens ståndpunkter inför fortsatta diskussioner inom ramarna för till exempel EU:s ministerråd med mera. Välkommen, Susanne Ackum! 15

Jag vill också hälsa välkommen till alla övriga som har kommit hit och till er som följer detta utifrån på tv och på webben. [tolkning] Och eftersom jag kan tala både svenska och engelska vill jag verkligen säga varmt välkommen till alla ambassadörer, både från EU-medlemsländer och från flera andra länder som har valt att komma hit till oss i dag. Varmt välkomna! Om ni nu hör detta hör ni också att det tolkas. Det tolkas både till engelska och svenska, och man kan alltså följa diskussionen på bägge språken. Jag kan också berätta för er som vill använda tolkningen att det finns hörlurar att hämta vid ingången. [slut på tolkat avsnitt] 20

Ämnet i dag är som sagt den ekonomiska politiken i Sverige och EU. Det är onekligen så, det vet vi som håller på med ekonomisk politik i Sverige, att en liten, öppen ekonomi hänger ihop med många andra och är beroende av många andra. De europeiska ekonomierna har varit beroende av varandra i århundraden, men inte minst sedan de senaste årens kris har vi blivit påmind om hur mycket vår svenska ekonomi är sammanflätad med andra, hur mycket av vår handel och vår bnp som är beroende av hur det fungerar regionalt, europeiskt och även globalt. 25

EU har fått en ökad betydelse för den ekonomiska politiken under de här åren, vilket också har orsakat debatt i olika länders nationella parlament. Krisen har gett oss en historisk samordning av den ekonomiska politiken. Samtidigt är det viktigt för varje land att föra sin ansvarsfulla ekonomiska politik. Detta har blivit viktigt både för de länder som har valt att införa euron som valuta och för dem – som Sverige – som har valt att behålla en egen. 30

40

1 Det här illustreras till exempel med åtgärder som vidtagits sedan krisen
inleddes: räddningsfonderna EFSF och ESM, direktlån till skuldsatta län-
der i kris, vilket även Sveriges riksdag har deltagit i, ECB:s stödköp av
5 statsobligationer, den så kallade finanspakten som diskuteras även senare i
höst med mera, europluspakten och nu senast förslag om en bankunion
och så vidare.

Det förs debatt om ett antal olika förslag, och den europeiska terminen
är en process som ska få till stånd en samordning av den ekonomiska poli-
10 tiken. Varje land ansvarar för sin budgetpolitik och ekonomiska politik,
men vid årligen återkommande sexmånadersperioder ska medlemsstaternas
budget- och strukturpolitik granskas så att oförenligheter och framväxande
obalanser ska kunna upptäckas. Tanken med det här är att kunna stärka
samordningen i det skede då viktiga budgetbeslut ännu är under behand-
15 ling. Det var också mot den bakgrunden som vi bjöd in till den här
utfrågningen ungefär så här dags i tid, det vill säga nära inpå vår egen
budgetprocess.

Den så kallade terminen och den nya övervakningsprocessen kommer
att innebära att Europeiska rådet varje år i mars kartlägger de främsta eko-
20 nomiska utmaningar som EU står inför och ger strategisk rådgivning om
politiken. Utifrån denna vägledning kommer medlemsstaterna att presen-
tera sina medelfristiga budgetstrategier. Susanne Ackum kommer att
berätta mer om hur det här faktiskt går till. Samtidigt utarbetas nationella
reformprogram med mera, och det beslutas självständigt om inriktningen
på den ekonomiska politiken.

25 I juli varje år kommer Europeiska rådet och rådet på grundval av de
program som lagts fram i april att utfärda vissa ekonomisk-politiska råd.
Dem kommer vi att höra mer om av kommissionären och få kommentarer
till av statssekreteraren.

Det här är ett av de initiativ som har lagts fram av den specialgrupp
30 som Europeiska rådets ordförande Herman Van Rompuy leder för att
stärka den gemensamma ekonomiska styrningen. Det har sedan dess som
sagt var tillkommit ytterligare förslag och ytterligare debatt som säkert
kommer att genomsyra denna eftermiddag. Mycket av den debatten kom-
mer vi att återkomma till också i Sveriges riksdag. Till exempel den så
35 kallade bankunionen ligger i princip utanför den här eftermiddagen. Jag
förstår att det är många i salen som tänker på den också, men vi ska för-
söka hålla oss till de finanspolitiska frågorna här och kommer garanterat
att återkomma till den både inom utskottet, riksdagens EU-nämnd och i
andra former under hösten och den närmaste tiden framför oss, för nu hän-
40 der det mycket.

Med dessa inledande ord vill jag överlämna ordet till Europeiska kom-
missionens vice ordförande Olli Rehn. Därefter går ordet till Susanne
Ackum och därefter får utskottets ledamöter som vanligt ordet med parti-
erna i storleksordning.

Välkommen och varsågod, Olli Rehn!

RixEdit 3.6.0.6	
Version	489 TB:212
Märkning	
Skapad	2012-10-31
Användare	sa9090aa
Databas	RixEditSgl / DokumentLage r_Rixdb
Trycklov	
Justering	2012-11-08

Olli Rehn, vice ordförande, Europeiska kommissionen: Tack så mycket, fru ordförande! Ärade ledamöter, mina damer och herrar! Först vill jag säga att jag som gammal nordist är mycket glad över att vara tillbaka i den svenska riksdagen. Jag vill tacka er för att ni ger mig möjligheten att här i riksdagen få presentera kommissionens vision om en fördjupad ekonomisk och monetär union.

Det är egentligen ett projekt som vi har arbetat med tillsammans under de senaste åren och ett projekt som utan tvivel kommer att följa oss under de närmaste åren. EU har de senaste åren tagit betydande och långtgående steg för att komma till rätta med finans- och skuldskrisen och för att förbättra styrningen i den ekonomiska och monetära unionen. Spänningarna på den perifera statspappersmarknaden har dock intensifierats under det senaste året. Fortsatt finansiell stress och bestående ekonomiska obalanser innebär att både EMU och våra medborgares framtida välbefinnande förblir under ett tryck.

Riskerna kanske inte framstår som särskilt stora sett från ett svenskt perspektiv. Sveriges ekonomi går mycket bra och har lyckats stå emot en recession som drabbat större delen av Europa. De svenska framgångarna förklaras till största delen av de långtgående finanspolitiska reformer och strukturreformer som tidigare genomförts.

Över veckoslutet har jag läst Assar Lindbecks memoarer, och han hänvisar till sådana finanspolitiska och strukturella reformer i samband med sina reflektioner om Lindbeckkommissionens arbete för 20 år sedan. Assar Lindbeck skriver: Tanken var att konjunkturpolitiken skulle bli mer ansvarsfull om den knöts upp av ett fast regelverk... som följer vissa i förväg bestämda principer, en "regelstyrd" politik. När det gäller stabiliseringspolitik märktes inflytandet från det nya synsättet framför allt i våra förslag om en striktare budgetprocess och en operativt självständig centralbank.

Jag anser att det har mycket att göra med Sveriges ekonomiska framgång, och det är också en lämplig utgångspunkt för hela Europeiska unionen. Det är egentligen det målet vi arbetar för just nu.

Eftersom Sveriges ekonomi är så pass integrerad med övriga EU:s ekonomier är dock svenskarnas välbefinnande beroende av välbefinnandet i övriga EU. Därför ligger det i Sveriges intresse att skapa långsiktig trovärdighet och stabilitet också i eurosystelet, eftersom det kommer att gynna hela Europa och därmed också Sverige.

Det behövs utan tvivel ytterligare förändringar i EMU:s nuvarande arkitektur om vi ska kunna åtgärda de svaga punkterna i den ursprungliga uppbyggnaden och garantera en starkare grund för den gemensamma valutatan. Mer kortsiktigt krävs det nu handling för att hålla tillbaka krisen, blåsa nytt liv i tillväxten och få bukt med obalanser. Detta måste kombineras med en långsiktig vision för den ekonomiska och monetära unionen och en tydlig färdplan för att nå dit.

1 Det var mot denna bakgrund som Europeiska rådets junimöte utbytte
åsikter om en ytterligare fördjupning av EMU-samarbetet, baserat på rap-
porten Mot en verklig ekonomisk och monetär union som lades fram av
5 Herman Van Rompuy, Europeiska rådets ordförande, i samarbete med ord-
förandena för kommissionen, eurogruppen och ECB. I rapporten presente-
ras fyra centrala byggstenar för framtidens ekonomiska och monetära
union. Det är en integrerad finansiell ram, en integrerad budgetram, en inte-
grerad ram för den ekonomiska politiken samt en stärkt demokratisk
legitimitet och ansvarsskyldighet.

10 Regeringscheferna uppdrog åt Europeiska rådets ordförande att lägga
fram en interimrapport i oktober och en slutrapport före årets slut. Inter-
imsrapporten kommer att fokusera på de ytterligare åtgärder som skulle
kunna införas på kortare sikt. Slutrapporten i december kommer även att
undersöka vad som kan göras inom den nuvarande fördragsramen och
15 vilka åtgärder som kommer att kräva ändringar i fördraget.

Medlemsstaterna och Europaparlamentet kommer naturligtvis att delta i
reflektionerna på nära håll och konsulteras under utarbetandet av rappor-
terna. Målet för samrådsprocessen är att uppnå samförstånd om vad som
är görligt på kort sikt och vad som är önskvärt på längre sikt så att vi får
20 till stånd en välrustad färdplan på vägen mot en verklig ekonomisk och
monetär union. Med andra ord betyder detta att EMU måste kompletteras
och byggas om till EMU 2.0. Jag litar på att Sverige ska vara en aktiv och
konstruktiv medlemsstat i denna diskussion.

25 Ärade ledamöter! Vidareutvecklingen av finansunionen, eller bankunio-
nen, är en mycket viktig prioritering i detta sammanhang. Jag förstår att
det inte är den viktigaste frågan i dagens debatt här i utskottet, men jag
vill ändå säga några ord om detta eftersom det är mycket på agendan just
nu och jag vill klargöra några synpunkter från kommissionens synvinkel
genom det här förslaget.

30 Vi vill handla i två faser. Just nu befinner vi oss i den första fasen. I
enlighet med slutdokumentet från eurotoppmötet i juni utarbetade kommis-
sionen ett lagförslag som innebär att en gemensam tillsynsmekanism för
banker i euroområdet inrättas. Förslaget lades fram förra veckan och disku-
terades i Ekofin i Nicosia under veckoslutet. För att snabbt skapa trovärdig-
het och återfå marknadsens förtroende anser vi att det är viktigt att rådet
35 och Europaparlamentet kunde anta förslaget före årets slut. En överenskom-
melse om en gemensam tillsynsmekanism bör innebära grönt ljus för den
europeiska stabiliseringsmekanismen, ESM, att anta ett nytt instrument
som medger direkt rekapitalisering av banker. Som ni vet innebar den
tyska författningsdomstolens positiva utslag i förra veckan att ESM kan
40 träda i kraft snart.

Som kommissionens ordförande José Manuel Barroso betonade i sitt tal
förra veckan är vi övertygade om att åtgärderna i riktning mot banktillsyn
på EU-nivå och de planerade ytterligare stegen mot en fullt utvecklad bank-

union är nödvändiga för att garantera stabilitet för den integrerade europeiska ekonomin och för att bryta den negativa kopplingen mellan statspapper och banker. 1

Den gemensamma tillsynsmekanismen kommer därför att tillämpas för alla euroområdet medlemsstater men kommer även att stå öppen för andra medlemsstater som vill ta steget mot en djupare integration på det här fältet. I så fall förväntas den aktuella medlemsstaten göra ett rättsligt åtagande och avge en försäkran om att de beslut som fattas av ECB kommer att vara bindande för nationella myndigheter och banker. 5

Vi vill skapa en omfattande tillsynsmekanism med en relativt bred täckning som säkrar tillsynen av alla banker i euroområdet med Europeiska centralbanken i systemets centrum. Som vi sett under senare år kan även mindre banker vara systemviktiga och orsaka finansiell turbulens. Jag kan bara nämna Northern Rock, Anglo Irish och Bankia som exempel på turbulens kring systemviktiga mindre banker. 10 15

Vad gäller framtida arbete av europeiska bankmyndigheten, EBA, innebär förslaget om en förordning som ändrar EBA-förordningen att det inrättas en mekanism som säkerställer att EBA-beslut fattas i syfte att upprätthålla och stärka den inre marknaden för finansiella tjänster, dock utan att förlama EBA:s beslutsfattande. 20

Vi måste också garantera att alla former av intressekonflikter utesluts i ECB:s beslutsfattande organ, särskilt genom att säkerställa att tillsynsfunktionerna hålls skilda från de funktioner som rör genomförandet av den monetära politiken. 25

Ärade ledamöter! Det mycket höga ömsesidiga ekonomiska och finansiella beroendet, särskilt i euroområdet, påkallar ett kvalitativt steg i riktning mot en finanspolitisk union så att EMU kan fungera så smidigt som möjligt till gagn för alla EU-medborgare. 30

För den finanspolitiska unionen, på engelska fiscal union, krävs garantier om en sund finanspolitik på nationell nivå och EU-nivå så att den kan bidra till hållbar tillväxt och till att säkra makroekonomisk stabilitet. Den bör omfatta effektiva mekanismer som ändamålsenligt hindrar och korrigerar all ohållbar finanspolitisk utveckling i medlemsstaterna. Men en finanspolitisk union betyder inte skatteunion. Det innebär att se till det allmänt vedertagna finanspolitiska ramverket. Åtgärderna är upp till medlemsstaterna att besluta. 35

Med tanke på att Sverige uppnått utomordentliga resultat för de offentliga finanserna och har ett utmärkt finanspolitiskt ramverk kan Sverige på ett värdefullt sätt bidra till de ansträngningar som nu görs för att förstärka den finanspolitiska samordningen och öka den finanspolitiska disciplinen i Europa. Kommissionen uppskattar Sveriges aktiva stöd för det finanspolitiska stabilitetsfördraget som officiellt heter fördraget om stabilitet, samordning och styrning och ser fram emot en smidig ratificeringsprocess i höst. 40

1 Ärade ledamöter! Jag börjar komma till slutet, och jag vill säga att för
att gå i riktning mot en djupare integration inom området av samordningen
av den ekonomiska politiken krävs starka mekanismer för att legitimera de
5 beslut som tas gemensamt och för att garantera den demokratiska ansvars-
skyldigheten och det politiska deltagande som krävs. Ni i Sverige och vi
alla i Norden med våra långa demokratiska traditioner förstår mycket väl
betydelsen av demokratisk legitimitet och fordrar att demokratiska värder-
ingar också respekteras på europeisk nivå.

10 Den ekonomiska dialog som införs med paketet om ekonomisk styrning
är ett nytt instrument som ska garantera att det finns ett viktigt forum för
demokratisk ansvarsskyldighet inom området för samordningen av den eko-
nomiska politiken. En aspekt av paketet som kan få långtgående effekter
är de innovativa bestämmelser som tillåter EU-parlamentet att föra eko-
15 nomiska dialoger med enskilda medlemsstater, särskilt när de bryter mot
unionens gemensamma regler. Dessa bestämmelser innebär att en nationell
regering kan ställas till offentligt ansvar på europeisk nivå om man under-
låtit att iakttä sina europeiska skyldigheter.

20 Den ekonomiska dialogen med Europaparlamentet räcker dock inte till
när det gäller bredare frågor om ansvarsskyldigheten gentemot EU:s med-
borgare. Det behövs också ett större och närmare samarbete mellan de
nationella parlamenten och Europaparlamentet.

25 I detta sammanhang vill jag också fästa er uppmärksamhet på ett av de
viktiga förslagen i lagstiftningspaketet för budgetövervakning. Det gäller
möjligheten att kommissionen bjuds in av de nationella parlamenten för att
förklara sin position vad gäller nationella budgetar. Framtida lagstiftning,
till exempel om förhandssamordning av den ekonomiska politiken, skulle
kunna omfatta liknande bestämmelser.

30 Mina damer och herrar! Låt mig avsluta genom att säga att det är posi-
tvt och viktigt att den så välbehövliga, allvarliga debatten om euron nu
har inletts. Jag anser att en djupare integrering är en viktig del av denna
vision som måste åtföljas av starkare demokratisk legitimitet och ansvars-
kyldighet i beslutsfattandet. Jag är också övertygad om att européerna, när
vi nu går vidare med vår gemensamma vision, varken kommer att eller
35 kan delas upp i vinnare och förlorare. Antingen vinner vi tillsammans eller
så förlorar vi allt tillsammans.

40 Därför måste vi bygga broar så att olika åsikter och uppfattningar kan
överbryggas. Vi behöver en gemensam vision som går i riktning mot en
verklig och genuin ekonomisk och finansiell union som backas upp av
stark demokratisk ansvarsskyldighet, en vision om att bygga en stabilitets-
union av ansvarighet och en solidaritet som klarar att skapa hållbar tillväxt
och sysselsättning.

Ärade riksdagsledamöter! Sveriges bidrag till denna debatt och vision
kommer att vara avgörande både för EU och för dess medborgare!

RixEdit 3.6.0.6	
Version	489 TB.212
Märkning	
Skapad	2012-10-31
Användare	sa90909aa
Databas	RixEditSql / DokumentLage r_Rixdb
Trycklov	
Justering	2012-11-08

Ordföranden: Tack så mycket för det! Vi har som sagt valt att ta ett sådant här tillfälle till dialog med kommissionen. Vi kommer att återkomma till det även efter den här övningen.

Syftet med diskussionen här är att titta på hur Sverige förhåller sig till terminen i sak. Sedan kan man också diskutera både formen och politiskt. Jag kan i det sammanhanget nämna att Sverige ju har försökt att dels ta aktiv del i diskussionen om hur det här utformas, dels samtidigt värna om den nationella beslutanderätten över budget, beskattning och sådant, vilket jag också uppskattar att kommissionären nämnde.

Med Lissabonfördraget ges också en möjlighet för nationella parlament att säga ifrån när det behövs. Ibland behövs det förstås inte, men när det gäller att pröva subsidiariteten, det vill säga om förslag ligger på rätt nivå inom samarbetet, är det svenska finansutskottet ganska aktivt och har redan närmast i dag, efter den här utfrågningen, att pröva frågan om ramverket för banker i kris. Vi försöker alltså både ta aktiv del och hålla reda på vilken nivå som ska göra vad.

Då ska jag närmast lämna ordet till regeringens representant, statssekreterare Susanne Ackum. Därefter kommer vi att ge möjlighet till frågor från och diskussion med ledamöterna.

Statssekreterare Susanne Ackum: Jag tänkte i rekordfart presentera lite grann hur regeringen har jobbat tillsammans med riksdagen med den europeiska terminen i Sverige.

Jag tänkte visa på den här cykeln som i princip började i november förra året och som kommer att avslutas nu på torsdag i och med budgetpropositionen för 2013.

Jag tänker också lite kort nämna, och möjligtvis kan jag ta frågor, det mer långsiktiga inom ramen för EU 2020 som finns inom terminen, kommissionens analys av de makroekonomiska obalanserna för att sedan gå in på de landsspecifika rekommendationerna.

Jag kommer inte att ha tid att gå igenom allt i detalj men tar några exempel.

Först och främst gäller det regeringens utgångspunkter som naturligtvis är avstämde med riksdagen via EU-nämnden. Det är hur vi ser på den här terminen och på rekommendationerna som kommer från kommissionen inom ramen för terminen. Utgångspunkten är att det är parlamenten i respektive medlemsland som beslutar om den nationella ekonomiska politiken. För Sverige är det då Sveriges riksdag.

Rekommendationerna inom ramen för terminen är således inte bindande, utan vi ser terminen som ett viktigt hjälpmedel för att bedriva en ansvarsfull ekonomisk politik och nå den måluppfyllelse som finns inom den ekonomisk-politiska samordningen i EU.

Sedan länge har vi exempelvis haft både OECD och IMF som kommit till Sverige för att granska vår ekonomiska politik och ge oss rekommendationer. Naturligtvis är kommissionens roll i det här avseendet något skarpare, men av samma art.

1 Här kommer nu en exposé över hur vi jobbat egentligen från den 23 november 2011 och fram till att budgetpropositionen läggs fram nu på torsdag.

5 Den 23 november 2011 lade kommissionen fram sin årliga tillväxtöversikt. Den 14 februari 2012 kom kommissionens rapport om de ekonomiska obalanserna. Där går man igenom en rad olika obalanser som kan uppstå i ekonomierna – ett slags varningsklocka för att man i slutändan kan få problem i ekonomin. Det var tio sådana makroekonomiska variabler.

10 Utifrån den analysen var det vissa medlemsländer, däribland Sverige, som blev föremål för en fördjupad granskning avseende de här potentiella obalanserna och vilka eventuella problem som kan uppstå på lite längre sikt.

15 I mars var det ekonomiskt vårtoppmöte där man antog slutsatserna i den första tillväxtöversikten. I april presenterade vi för finansutskottet vårt konvergensprogram och det nationella reformprogrammet. Konvergensprogrammet är en analys av Sveriges offentliga finanser. Det nationella reformprogrammet handlar också mycket om EU 2020 och uppföljningen av målen där. Det presenterades i finansutskottet och baserades då mycket på budgetpropositionen för 2012, vårpropositionen för 2012 och andra propositioner däremellan. Dagen efter skickades den till kommissionen.

20 Man kan säga att det finns ett litet tidsproblem där. Kommissionen behöver egentligen rapporten lite tidigare i april. Men det är väldigt viktigt att vi inte skickar material till kommissionen innan det behandlats i Sveriges riksdag.

25 I slutet av maj publicerade kommissionen sina landsspecifika rekommendationer. De tittar på sin egen bedömning av svensk ekonomi. De har tittat på vad vi så att säga har gjort i konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet. Man gör en bedömning också utifrån det makroekonomiska obalansförfarandet. Man ger rekommendationer. Man gjorde också en fördjupad granskning av eventuella makroekonomiska obalanser. Vi hade ett samråd med EU-nämnden i juni. Sedan behandlades detta i olika rådsstrukturer – det vill säga av finansministrarna eller arbetsmarknadsministrarna eller av andra relevanta EU-organ.

30 Under hösten kommer regeringens syn. Vilka åtgärder man ämnar vidta redogörs det för i den budgetproposition som kommer nu på torsdag. Sedan drar det hela egentligen i gång igen i och med att det kommer att vara partssamråd på tjänstemannapolitisk nivå. En del sådana partssamråd har redan ägt rum – i början av september – för att igen kunna dra i gång den cykel som börjar i november.

40 Det här var en kvick exposé över hur processen ser ut och hur den hanteras under året.

Sedan kommer vi till det långsiktiga målet som EU satt upp, Europa 2020. Jag tänker bara ta upp ett exempel. Det handlar om fem övergripande mål som vi tillsammans har diskuterat och som vi tänker oss är det som kan leda fram till att Europa ska ha en bättre tillväxtstrategi.

RixEdit 3.6.0.6	
Version	489 TB:212
Märkning	
Skapad	2012-10-31
Användare	sa90909aa
Databas	RixEditSql / DokumentLage r_Rixdb
Trycklov	
Justering	2012-11-08

Det rör mål för sysselsättning, för utbildning, för forskning och utveckling, för klimat och för social delaktighet. 1

Exempelvis har man satt upp EU-målet att sysselsättningen för personer som är 20–64 år ska vara 75 procent år 2020. Vi har satt upp ett nationellt mål för Sverige för 2020 på väl över 80 procent. I dagsläget, 2011 i det här fallet, ligger vi på precis 80 procent. Men då ska man notera att det ska vara väl över 80 procent, så sysselsättningen bör vara högre än den var 2011. 5

Vi kan också ta ett exempel avseende social delaktighet där målet för EU som helhet är att 20 miljoner färre ska vara fattiga 2020. Den svenska regeringen har definierat det så att andelen människor i åldern 20–64 år som står utanför arbetskraften, som är långtidsarbetslösa eller som är långtidssjukskrivna ska vara väl under 14 procent år 2020. Avstämningen år 2011 låg på 13 procent. 10

Det här finns alltså inom ramen för den europeiska terminen och stäms av varje vår så att kommissionen kan se om vi är on track eller inte. 15

Nästa del av kommissionens övervakning av svensk ekonomi rör de makroekonomiska obalanserna. Från början är det tio olika variabler som de olika ekonomierna bedöms utifrån. I Sveriges fall var det fyra variabler där vi hade ett tröskelvärde som översteg det som kommissionen ansåg vara rimligt. Vi hade nämligen ett bytesbalansöverskott som var för stort. Vi hade exportmarknadsandelar som hade minskat för mycket. Vi har en privat skuldsättning som är för hög, och vi har huspriser som har ökat för mycket. 20

Det här är bara tröskelvärden som man sätter upp. För svensk del gjorde kommissionen en djupanalys av svensk ekonomi och sade: Kan det finnas rimliga förklaringar till de här värdena, eller är det så att detta i framtiden kan bli ett stort problem för svensk ekonomi? 25

Man gjorde, tycker jag, en väldigt intressant analys av vårt bytesbalansöverskott. Kommissionen sa att det nog inte är någon större risk. Framför allt kan man säga att ett bytesbalansöverskott ska ses över en längre horisont. Under 1970- och 1980-talen hade vi stora underskott som nu i princip har bytts till ett överskott, så över en längre period ligger Sveriges ekonomi mer i balans när det gäller utlandet. Det kan också vara så att ett land behöver ett överskott då man står inför stora demografiska utmaningar, vilket bland annat Sverige gör. 30 35

Ett annat argument är att Sverige är en liten öppen ekonomi med en ganska stor finansiell sektor, vilket kan göra att vi behöver lite mer sparande än om det är ett annat land med kanske en mer sluten ekonomi och en lite mindre finansiell sektor. 40

Efter att ha djupgranskat svensk ekonomi bedömde kommissionen att det här inte utgör ett potentiellt problem för Sverige. När man däremot följde upp den privata skuldsättningen var rekommendationen att regeringen noga bör följa detta. Privat skuldsättning rör både företag och hushåll. Man gjorde en djupanalys avseende både företag och hushåll.

1 Man tror att det här inom företagssektorn inte utgör ett potentiellt problem. Hushållens skuldsättning däremot bör man noggrannare analysera och se att den inte innebär att hushållens balansräkning är utsatt för stora risker. Exempelvis vid en chock vid arbetslöshet eller när någonting annat
5 händer kan det här skapa ett potentiellt problem.

Sedan kommer vi till de fyra rekommendationer som kommissionen rik-
tat till Sverige. Lite fritt har jag tolkat dem så att vi ska behålla den
långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna. Med tanke på det man
sade om hushållssektorn, sparandet och bostadsmarknaden bör regeringen
10 vidta ytterligare förebyggande åtgärder för att öka stabiliteten på bostads-
och bolånemarknaden. I hushållens balansräkningar, som man lite fritt
säger från den privata sektorn, ingår naturligtvis skulder. En stor del av de
skulderna rör de bolån vi tar upp.

Vidare handlar det om att förbättra arbetsmarknadssituationen för ung-
15 domar och andra utsatta grupper och om att förbättra spetsforskningen och
kommersialiseringen av forskningen.

Vi kan titta på två exempel här – jag tror att Olli Rehn nämnde detta.
Det pågår nu en diskussion om att stärka budgetramverken. Lärdomen från
Sverige var krisen på 1990-talet. Därefter byggde vi upp vårt finanspoli-
20 tiska ramverk. Men vi ska aldrig tro att vi jobbat klart med saker och ting,
utan vi fortsätter att utveckla vårt ramverk.

Under 2012 skedde två saker: Tillsammans med oppositionen förtydli-
gade vi Finanspolitiska rådets verksamhet på så sätt att den högsta priorite-
ten är att svara på frågan om de offentliga finanserna är långsiktigt
25 hållbara. Vidare gav vi Konjunkturinstitutet i uppdrag att beräkna den S2-
indikator som även kommissionen gör. I dagsläget är det Finansdepartemen-
tet, kommissionen och Konjunkturinstitutet som räknar på den långsiktiga
hållbarheten i de offentliga finanserna.

När det gäller att förbättra arbetsmarknadssituationen för ungdomar och
30 andra utsatta grupper: En del av det som kommer som förslag nu i budget-
propositionen har presenterats. Framför allt handlar det om att stärka
övergången mellan skola och arbetsliv. Det rör sig om lärlingsutbildningar
och yrkesutbildningar, något som kommissionen pekat på.

Det kommer också en effektivisering av de arbetsmarknadspolitiska åtgär-
35 derna för ungdomar som rör tidigare insatser och försök att stimulera till
mer utbildning för dem som kanske hoppat av gymnasieskolan samt att
försöka stärka nystartsbidragen och att på prov kunna ge flyttbidrag.

Under 2012 kommer alltså förslag. I BP13 kommer förslag som vi
tycker korresponderar mot de rekommendationer som kommissionen gjort.
40 Jag tror att det finns en samstämmig bild av den analys som kommissio-
nen gjort. Den delas av regeringen och, tror jag, även oppositionen när det
gäller de saker som är utmaningar för svensk ekonomi.

Ordföranden: Tack så mycket för det! Nu ska vi gå in på diskussionen
med de olika partiernas företrädare. Vi börjar med det största partiet.
Första talare är Bo Bernhardsson, Socialdemokraterna. Varsågod!

RixEdit 3.6.0.6	
Version	489 TB:212
Märkning	
Skapad	2012-10-31
Användare	sa90909aa
Databas	RixEditSql / DokumentLage r_Rixdb
Trycklov	
Justering	2012-11-08

Bo Bernhardsson (S): Tack så mycket! Först vill jag tacka för introduktionen. 1

Jag skulle vilja ställa en global fråga: Är den europeiska terminen ett sätt att i efterhand försöka rätta till det som blev fel i konstruktionen av eurosamarbetet som ekonomisk skapelse, så som det en gång startade? 5

Avsikten är att samordna den ekonomiska politiken och funktionerna. Man kan också tala om att centralisera den ekonomiska politiken på EU-nivå. Lite tillspetsat kan det sägas att man har skapat vad som mycket liknar att man tvingas sätta åt sidan en del andra bedömningar när det gäller sociala och politiska program. Resultatet är en recession i större delen av Europa och en hög arbetslöshet speciellt bland unga människor. Jag tror att vi alla kan vara överens om att det finns problem. De flesta skulle säga att trots alla reformer som genomförts de senaste två åren fungerar det inte. Vi ser inte slutet på åtgärdslistorna. 10

Olli Rehn säger att vi måste skapa en verklig ekonomisk union, en djupare integration. Det är alltså en process som pågår. 15

Den senaste veckan har vi fått rätt så radikala inlägg i debatten. Barroso säger att vi ska gå vidare mot ett federalt Europa av nationalstater. De som är ännu radikalare säger att vi ska gå vidare mot en federalism där nationalstaterna har upplösts och så vidare. Det är uppenbart att en väldigt stor och viktig politisk diskussion pågår. 20

Även om Olli Rehn redan lite grann berört saken skulle jag vilja höra lite mer funderingar kring detta. Hur ska man se på handlingsalternativen? Och kanske framför allt: Vilka är dina synpunkter på länder som väljer att stå utanför eurosamarbetet? Kan man tänka lite högt kring detta? Vilka ytterligare reformer krävs för att bryta recessionen, den utveckling som nu pågår? Inte minst har, tror jag, tilliten till hela det europeiska projektet skadats. 25

Det var min frågeställning, vilken inte är så liten. Jag är medveten om det men tar mig i alla fall friheten att ställa de här frågorna. 30

Jag har också ett medskick. Under processerna när vi behandlat lagstiftningspaket och terminen har ständigt i våra diskussioner frågan om respekten för den nationella kompetensen kommit upp, inte minst på ett område där vi gång på gång varit rätt oroad. Det rör då respekten för lönebildningsprocessen i olika länder och till exempel hur den svenska arbetsmarknaden fungerar. 35

En sak är att i en dialog peka på obalanser. En annan sak är hur långt man ska ge sig in på att ge detaljerade anvisningar om hur länderna ska komma till rätta med obalanserna. Just när det gäller arbetsmarknadspolitiken och parternas fria roll på den svenska arbetsmarknaden har vi tyckt – jag tänker kanske inte framför allt på terminen; i olika processer har vi just den frågan – att respekten för den nationella kompetensen är mycket viktig. Det vill jag skicka med. 40

1 *Ordföranden:* Tack så mycket för det! Vi skulle kunna ägna hela eftermiddagen åt Bo Bernhardssons mycket viktiga och ganska stora frågeställning. Jag ska försöka haka på med en fråga till innan vi ger ordet till Olli Rehn. Eftersom det är Moderaternas tur att få ordet tar jag själv den möjligheten.

5 Jag vill börja med att tacka kommissionären inte bara för en intressant inledning utan särskilt också för att han citerade Assar Lindbeck. Här i huset är det välkänt att det ramverk som sedan mitten av 1990-talet använts av flera svenska regeringar nu sitter ganska stadigt. Även Susanne Ackum refererade till detta. Det har stöd av åtminstone sex av riksdagens 10 åtta partier, och det anses välbekant över block- och partigränser att det tjänat Sverige väl och är viktigt för starka, ansvarsfulla och långsiktigt hållbara offentliga finanser, oavsett regering.

15 Inför budgetpropositionen på torsdag kan vi konstatera att det som redan är känt – i form av bland annat uttalanden – är att inriktningen från regeringens sida är att fortsätta inom denna ansvarsfulla ram både med ansvarsfulla offentliga finanser och med en förstärkt satsning på att bygga konkurrenskraft. Det är nu oerhört viktigt i många europeiska länder, men 20 det finns länder som har ett svårare utgångsläge än Sverige.

Mot den bakgrunden vill jag fråga egentligen mer om rekommendationer till andra än Sverige och Sveriges riksdag kanske.

25 Min ena fråga är om det finns några typiska rekommendationer och i så fall vilka som kommissionen riktar till de länder som också behöver stärka sin konkurrenskraft men utifrån mer problematiska statsfinansiella situationer. Alla har inte svenska förutsättningar att investera för jobb och tillväxt, men hela Europa skulle behöva det.

30 Min andra fråga går till Olli Rehn i hans egenskap av budgetkommissionär. Jag kan inte låta bli att skicka med frågan om vad kommissionens eget ansvar är nu när det ändå pågår diskussioner om den kommissionsdrivna EU-budgeten. Hur kan kommissionen i sitt budgetarbete ta ansvar både för hållbara offentliga finanser och för de största och bästa satsningarna på stärkt konkurrenskraft i Europa?

35 Jag stannar där och ger ordet till kommissionären. Sedan går vi in på några rundor till så att alla partier får komma till tals. Varsågod, kommissionären!

EU-kommissionär Olli Rehn: Tack så mycket för dessa mycket viktiga frågor! Jag tror att jag vill svara på engelska. Det är kanske mer nyttigt för er om jag är klar om dessa saker.

40 Bo Bernhardssons hade en fråga om den mer allmänna bilden när det gäller att återuppbygga den ekonomiska och monetära unionen och när det gäller de systematiska bristerna i hur EMU såg ut redan från början. Vidare gäller det förhållandet till den demokratiska legitimiteten. Det här är just nu själva nyckelfrågan både när det gäller aktiviteter som redan

RixEditt 3.6.0.6	
Version	489 TB:212
Märkning	
Skapad	2012-10-31
Användare	sa90909aa
Databas	RixEdittSgl / DokumentLage r_Rixdb
Trycklov	
Justering	2012-11-08

genomförts för att se till den ekonomiska styrningen inom EU och när det gäller den kommande debatten om EMU och two pack om att bygga upp den ekonomiska monetära unionen. 1

När det gäller nyckelaspekterna i de senaste reformerna som nu varit i kraft i ett år – ikraftträdandet skedde förra hösten, någon gång i november eller december – finns det två huvudaspekter. Kanske är det ännu inte särskilt välkänt hur det fungerar. Därför tycker jag att det är viktigt att jag får lägga fram några punkter om detta. 5

Det gäller alltså två huvudaspekter. För det första gäller det ganska tydliga strukturer samt regler och institutioner. Det handlar om hur man ska säkerställa budgetdisciplinen och en hållbarhet i de offentliga finanserna. För det andra är en nyhet i förra årets reformer att vi skapade en mekanism för hur man förebyggande kan ta itu med ackumulerade makroekonomiska skillnader och obalanser. 10

Utmaningen på denna andra punkt är att det ska vara förebyggande. Det är alltid bättre att förebygga än att korrigeras. Tyvärr är vi nu mitt uppe i krisen, så den andra pelaren – makroekonomiska obalanser – kommer att bli av större betydelse när vi kommit tillbaka till en lite mer normal situation. Då kan vi tillämpa detta förebyggande så att man kan undvika den sorts kris vi hamnat i. 15

Den första aspekten fungerar redan. Jag vill påminna om november förra året. Då visste ni att den nya lagstiftningen skulle träda i kraft i mitten av december. Jag minns att jag omedelbart skickade brev till fem regeringar och beskrev att de riskerade att bryta mot regeln om 3 procent för år 2011. Det gällde Belgien, Malta, Ungern, Polen och Cypern. 20

Efter femhundra dagars förhandling om en ny regering i Belgien insåg sex partier att de var tvungna att samla sina krafter för att undvika finansiella sanktioner. Dessa skulle ha varit ganska omfattande – lika mycket som behövdes bara för att kunna uppfylla målen. Jag ägnade halva jullovet åt att diskutera med Steven Vanackere, finansministern, och åt att förhandla om den belgiska budgeten. Ja, det viktiga är inte att jag fick ägna jullovet åt detta. Det viktiga är att Belgien fick fram en budget och att man i januari kunde bilda en ny koalitionsregering som nu får samma uppgift. De har viktiga beslut att fatta för att få ordning på de offentliga finanserna så att dessa blir hållbara. 25

Sedan i höstas har Belgien hållit sig ifrån farozonen – någon gång tidigare i år hade de en negativ räntesats för statsobligationer – så det är ett tecken på politisk stabilitet och ekonomisk åtstramning i landet. Det visar att den nya mekanismen fungerar. Vi har samma erfarenheter från Cypern. Malta och Polen klarade också av sitt jobb. Men det gjorde inte Ungern. Därför beslutade vi tillsammans med rådet att vi från januari 2013 skulle stänga av utbetalningarna från sammanhållningsfonden om Ungern inte agerade. Detta ledde då till att man i Ungern agerade. Vi kunde således häva beslutet om att avstänga medel. Detta skedde i somras. 30

35

40

1 Första pelaren fungerar alltså redan. Den hjälper EU och EU:s medlems-
länder att uppfylla kraven på hållbara offentliga finanser, vilket är väldigt
viktigt för en hållbar tillväxt och för sysselsättningen.

5 När det gäller lönesättningen och förhandlingsmodellerna respekterar vi
de nationella systemen. Men vi har rekommendationer som går ut på att
det är viktigt att löneutvecklingen avspeglar utvecklingen av produktivite-
ten. I det här landet har det varit fallet alltsedan 1950-talet. Också då
fanns en person som hette Rehn men som jag inte är släkt med – Rehn-
Meidner-modellen.

10 Våra rekommendationer går ut på att peka ut svagheter i olika länder.
Belgien har ett ganska stramt löneindex – ett system som är lite problema-
tiskt sett till den internationella konkurrensen. Vi har kommit med lik-
nande rekommendationer till det land österut härifrån sett som jag bäst
känner till när det gäller löneutvecklingen och förbättringar av den interna-
tionella konkurrensen.

15 Det du, Anna Kinberg Batra, nämnde har jag egentligen delvis svarat
på. Du nämnde arbetsmarknaden och hur vi ser på den och hur andra län-
der tar itu med dessa utmaningar. Ni minns kanske att flexicurity varit en
ledstjärna inom EU under de senaste fem åren. Framför allt har den neder-
ländska modellen genom åren lett till goda resultat och relativt höga
sysselsättningsnivåer.

20 Men det finns ingen mirakelmedicin, och det går inte att förklara detta
med bara en enda modell. Danmark har mycket höga offentliga utgifter,
men det danska systemet fungerar väl i sitt sammanhang. Om man försö-
ker exportera den modellen till länder som Estland och Ungern blir dock
resultaten kanske inte alls desamma. Genom att man inte har samma resur-
ser kan vi inte tillämpa samma modell på alla. Rekommendationerna
utarbetas utifrån behoven i medlemsländerna. Hänsyn måste tas till olika
nationella omständigheter och till de nationella resurserna.

25 *Ordföranden:* Tack så mycket! Vi återgår till talarlistan. Närmast på tur
står Miljöpartiet. Därefter tar vi några frågor till. Varsågod, Per Bolund!

Per Bolund (MP): Tack så mycket, fru ordförande! Också jag vill rikta
ett tack till kommissionären för ett väldigt intressant föredrag och själv-
klart även till statssekreteraren.

35 Kommissionären tog i sitt anförande upp många viktiga frågor. En fråga
som jag gärna vill knyta an till är den om behovet av en starkare demo-
kratisk legitimitet i EU. Det håller jag verkligen med om.

40 Frågan är hur det ska åstadkommas. Vi ser med oro på hur den snabba
utvecklingen mot en starkare politisk union eller till och med mot en fede-
ration inte har folkligt stöd i de flesta EU-länder och särskilt inte i
Sverige, skulle jag säga.

Frågan är då hur man ska åstadkomma en sådan starkare demokratisk
legitimitet för Europa. Jag vill fråga kommissionären om han uppmuntrar
medlemsländerna att exempelvis genomföra folkomröstningar när de ska ta
beslut om att överföra makt till det europeiska planet.

RixEdit 3.6.0.6	
Version	489 TB:212
Märkning	
Skapad	2012-10-31
Användare	sa9090aa
Databas	RixEditSgl / DokumentLage r_Rixdb
Trycklov	
Justering	2012-11-08

Jag har också en fråga kring den privata skuldsättningen i Sverige. Det är ett område där det är uppenbart att Sverige ligger långt över det tröskelvärdet som kommissionen har satt. Vi ser att Sverige ligger högre än många andra länder inom EU, till och med krisländerna nere i Sydeuropa, när det gäller privat skuldsättning.

Vi har minnen från den kris som vi hade i Sverige på 90-talet, när privat skuldsättning övergick till stor offentlig skuldsättning. Vi har också sett exempel från Spanien och Irland där privata skulder har skapat finansiella obalanser.

Fortfarande ser vi, trots de åtgärder som har vidtagits, att den privata skuldsättningen i Sverige ökar. Jag vill fråga om kommissionen är nöjd med de åtgärder som Sverige har genomfört eller ser behov av ytterligare åtgärder. Jag vill också fråga statssekreteraren om man verkligen kan vara nöjd med de åtgärder som har genomförts, när man fortfarande ser att den privata skuldsättningen i Sverige ökar totalt.

Ordföranden: Tack för det! Nästa fråga går till Folkpartiet, som företreds av Carl B Hamilton.

Carl B Hamilton (FP): Tack, fru ordförande! Jag tänkte fråga om riskerna med att Europa delas upp i olika grupper av länder. Men låt mig börja med att säga att Folkpartiets grundhållning till en bankunion är positiv. Vi välkomnar det initiativet och menar att Sverige ska förhandla konstruktivt, engagerat och resultatriktat och att detta ligger i vårt egenintresse, framför allt beträffande tillsynsfrågorna.

Vi anser att Sverige ska ta ansvar inte bara för att den svenska plånbocken ska vara tjock utan även för att Europas sysselsättning och välbefinnande ska utvecklas positivt. Även detta ligger naturligtvis i vårt långsiktiga egenintresse.

Som det förefaller nu finns det en risk att det blir tre grupper av länder: euroländerna, Storbritannien i den andra extremen och i mitten ett antal länder som Danmark, Polen, de baltiska staterna, som ännu inte är med i euron, och Sverige.

Min fråga till kommissionären är hur han ser på de riskerna.

Då kommer man också in på fråga två. Om tillsynen ska ligga under ECB och Sverige inte är med i eurosamarbetet, då uppstår en fråga. Sverige måste vara med eller bör vara med, har ett egenintresse av att vara med. Då måste vi samtidigt ha ett likvärdigt inflytande med andra länder som är med under ECB:s paraply för finanstillsyn.

Min fråga är: Hur kan detta lösas, så att Sverige får en likvärdig ställning i fråga om inflytande i den finansiella tillsynen?

Ordföranden: Tack för det! Vi tar ytterligare en fråga i den här rundan. Det är Centerpartiets tur, och i den här omgången blir det Per Åsling.

Per Åsling (C): Tack för ordet, fru ordförande, och tack till föredragshållarna för intressanta föredrag!

1 Jag noterar att Europaparlamentet gästades av ordförande Barroso förra
 veckan. Det var ett ganska radikalt förslag – med bankunion, finansunion
 och i längden en ny federation – som presenterades. Jag utgår från att Bar-
 5 roso har utgått från ordförande Van Rompuys rapport från juni i år, där
 fyra olika frågeställningar lyftes upp: bankunion, budgetramverk för euro-
 länderna men också ett integrerat ekonomiskt och politiskt ramverk. Det är
 stora frågor som berör även länder som står utanför EMU. Den fjärde frå-
 gan i rapporten, som kommissionär Rehn har belyst, gäller att förstärka
 den demokratiska legitimiteten och ansvarskrävande beslutsfattande.

10 Min fråga är då: Hur har kommissionen rent konkret diskuterat? Jag
 skulle vilja att kommissionär Rehn utvecklar hur kommissionen därmed
 har tänkt sig att förstärkt demokratisk legitimitet och ansvarskrävande
 beslutsfattande ska ske, inte bara för EMU-länderna utan också för EU -
 länderna utanför EMU. Frågan kommer att vara helt avgörande, eftersom
 15 det i slutändan är fråga om att fatta beslut om ett nytt fördrag.

Ordföranden: Som jag sade inledningsvis är det ofrånkomligt för de
 flesta här inne att tänka på både bankunionen och Barrosos tal förra
 veckan. Vi har sagt att diskussionen i princip bör handla om finanspoliti-
 ken och terminen men att kommissionären får svara på det han vill. Även
 20 jag tycker att frågorna hör ihop och påverkar varandra. Men jag vill ändå
 säga detta igen innan jag ger ordet till kommissionären.

EU-kommissionär Olli Rehn: Jag är ganska van vid att man i parlamen-
 ten kan diskutera vad som helst – så brukar det vara, även om man i
 finländska och svenska riksdagen följer den formella agendan. Men i till
 exempel EU-parlamentet har jag inte tittat så mycket på de formella sub-
 25 jekten, eftersom jag vet att det är hela agendan som man normalt diskute-
 rar. Det är demokratisk politik, och det måste man respektera.

Första och andra frågan från Per Bolund och Per Åsling hör ihop och
 gäller f-orden federalism och folkomröstningar. Jag tror att det är viktigt
 30 att ta hänsyn till att vi just är i början av en viktig debatt. Vi är inte nära
 mitten utan just i början av en viktig debatt.

Vi anser att bankunionen – eller i första fasen den förstärkta tillsynsme-
 kanismen till euroområdet banker – är en viktig, konkret fas i den
 närmare framtiden. Diskussionen om den andra fasen av bankunionen är
 egentligen en del av den allmänna debatten om hur man ska bygga om
 35 den ekonomiska och monetära unionen.

Jag vill poängtera att det är en fråga om hur man ska fördjupa indikatio-
 nerna och ha ett mer intensivt beslutsfattande tillsammans om ekonomisk
 politik och särskilt budgetpolitik. Det behövs på grund av mycket kon-
 40 kreta, praktiska behov. Vi har sett att den monetära unionen inte fungerar
 om den inte kompletteras av en ekonomisk union där man kan samordna
 den ekonomiska politiken.

Jag anser att den reform som vi beslöt om tillsammans förra året är oer-
 hört viktigt. Den visar vägen i mycket konkreta termer. På samma sätt är
 första fasen av bankunionen mycket viktig i den närmaste framtiden.

RixEdit 3.6.0.6	
Version	489 TB:212
Märkning	
Skapad	2012-10-31
Användare	sa90909aa
Databas	RixEditSql / DokumentLage r_Rixdb
Trycklov	
Justering	2012-11-08

Ni vet mycket väl att det när det gäller ombyggnaden av den ekonomiska och monetära unionen kommer att behövas fördragsförändringar. Det kommer att ta år och kräva svåra beslut genom folkomröstningar.

Vi är just i början av den debatten. Jag vill inte gå in i någon teologisk diskussion om federalstaten. Jag anser att det vi har föreslagit gällande den ekonomiska och monetära unionen verkligen betyder ett djupare gemensamt beslutsfattande där medlemsstaterna har den sista rätten till beslutsfattande.

I Europeiska unionen är det klart att den så kallade kompetenskompetensen – rätten att besluta om vilken rätt till beslutsfattande som hör till unionen – slutligen hör till medlemsstaterna och att Europeiska unionen inte ska vara en centraliserad pelarstat.

Vi ska ha en öppen debatt och inte stänga några dörrar, och jag hoppas att det kommer att vara en mycket saklig och analytisk debatt, för vi behöver en sådan debatt för att bygga om den ekonomiska och monetära unionen.

Carl B Hamilton hade reflexioner och kommentarer och en fråga om bankunionen. Jag vill tala om vad vi från kommissionens sida ansåg när vi föreslog euroområdet tillsynsmekanism för banker. Vi försöker skapa en omfattande tillsynsmekanism där huvudansvaret kommer att anförtros europeiska centralbanker som också kommer att ha centrala tillsynsuppdrag i syfte att garantera effektiv och högkvalitativ tillsyn.

Enligt vårt förslag ska ECB ansvara för uppgifter som att godkänna kreditinstitut, övervaka att kraven i fråga om kapital och likviditet efterlevs och utöva tillsyn över finansiella konglomerat. Nationella tillsynsmyndigheter som har ackumulerat erfarenhet och har utvecklat expertis på tillsynsområdet kommer enligt förslaget att fortsätta att ha en viktig roll i detta system i den dagliga tillsynen över de flesta banker inom medlemsstatens gränser.

Den gemensamma tillsynsmekanismen kommer enligt förslaget att tillämpas för alla euroområdets medlemsstater. Men som jag sade kommer den även att stå öppen för andra medlemsstater som vill ta steget mot en djupare indikation på det här fältet.

Man kan titta på vilka konsekvenser det kan ha. Jag tror att om alla villkor för att få upprätta ett nära samarbete är uppfyllda, då är ECB skyldig att upprätta ett sådant samarbete, vilket ger landet utanför euroområdet rätt att delta i diskussionen i styrelsen, om landet gör ett rättsligt åtagande och avger en försäkran om att de beslut som fattas av ECB kommer att vara bindande för nationella myndigheter.

Detta land skulle på så sätt få tillgång till all tillgänglig information inom den blivande organisationen. På grund av rättsliga hinder i fördraget kan dock inte medlemsstater utanför euroområdet erbjudas en fullständig avslutning.

1 Jag tror att möjligheten att välja, om man vill vara med i den gemen-
samma tillsynsmekanismen eller inte, borde minska den tveksamhet som
Sverige har känt inför detta projekt. Jag hoppas att vi kan räkna med att
Sverige på ett konstruktivt sätt deltar i den kommande lagstiftningsproces-
5 sen.

Ordföranden: Är det en fördragsändring som kommissionären syftar på?

EU- kommissionär Olle Rehn: På kort sikt anser jag att vi kan göra
mycket gällande förstärkandet av den ekonomiska unionen utan till exem-
10 pel det two pack som ni har på bordet. På samma sätt är det när det gäller
konceptet med en bankunion: Man kan göra det utan fördragsändringar.
Men när man talar om vidareutvecklingen av den ekonomiska unionen är
det nästan oundvikligt att förbereda fördragsändringar.

Jag tror att det är bättre att vi tar utgångspunkten i att först diskutera
substansen, vad som behövs, och sedan vad som behövs angående för-
15 draget och lagliga frågor.

Ordföranden: Tack för det! I den här omgången ställdes det också frå-
gor till statssekreterare Susanne Ackum, som nu får ordet.

Statssekreterare Susanne Ackum: Jag kan lite snabbt beröra Per Bolunds
fråga rörande den privata skuldsättningen.

20 Det finns en lite förmildrande omständighet: Vi har faktiskt sett att skuld-
sättningstakten nu avtar. Det är jättebra, för detta är naturligtvis något som
vi måste hålla ögonen på.

Kommissionen säger att i det här läget är det framför allt hushållens
skuldsättning som är det viktiga. Under 90-talskrisen såg vi att de kommer-
25 siella fastigheterna, det vill säga företagens balansräkningar, skapade ett
stort problem för svensk ekonomi.

För att komma tillbaka till hushållen: Den stora skuldsättningen där rör
bolånen. Där har det skett en del reformer och varit en del diskussioner.
Det gäller delvis att bankerna ska ha hög kapitaltäckning för att kunna han-
30 tera eventuella kriser framöver.

Men det finns också något som jag tror är väldigt värdefullt: en levande
diskussion i samhället. Det handlar inte bara om kommissionen, utan Finans-
inspektionen har gått in och gjort stresstester, och Riksbanken har gjort en
djupgående analys av fundamenta runt bostadsmarknaden i Sverige.

35 Det finns ett bolånetak, och där har Finansinspektionen gått in med
rekommendationer. Det diskuteras ganska livligt om amorteringar, om det
ska lagstiftas om amorteringskrav. Över huvud taget tror jag att medveten-
heten är betydligt större.

40 Kommissionen pekar också på att man har större risk om man har en
större andel rörliga lån. Man bör försöka stimulera till bundna lån hos hus-
hållen. Man är kanske också inne på att ränteavdrag bör fasas ut och tas
bort. Som de flesta ekonomer pekar man också på att en fastighetsskatt är
en bättre skatt än många andra skatter, vilket kan vara en anledning till att
bostadspriserna i Sverige har ökat.

Detta är något som regeringen håller ögonen på. Det har skett en del, men det är naturligtvis viktigt att fortsätta att titta på utvecklingen, så vi ska absolut vara på tårna. 1

Ordföranden: Vi lär återkomma även till den frågan. Nästa parti i storleksordning är Sverigedemokraterna, som företräds av Erik Almqvist. 5

Erik Almqvist (SD): Tack, fru ordförande! Jag tror inte att jag är den enda som upplever att det under eurokrisen lite grann har utkristalliserats två läger.

Det ena lägret har kanske en lite mer expansiv syn på finanspolitiken och har större ambitioner om ytterligare centralisering av den makroekonomiska stabiliseringspolitiken, ofta som en del av att man har mer långtgående ambitioner också beträffande den europeiska integrationen. I det lägret finner man sannolikt större delen av kommissionen. 10

Sedan finns det ett annat läger som är mer restriktivt och som snarare lite grann vill dra i nödbromsen, när man ser den nuvarande utvecklingen, och vill betona det nationella ansvaret för egna skulder som har genererats. 15

I finska YLE för inte så länge sedan publicerades det en artikel. Där påstod man att kommissionär Olli Rehn bland annat skulle ha sagt att ECB:s beslut att köpa obegränsat med statsobligationer i krisande länder skulle vara ett beslut som stärker förtroendet för unionen och för euron. 20

Men på motsatt ser vi till exempel Europas största ekonomi, Tyskland, där man har en ganska annorlunda uppföljning. Bland annat uttryckte centralbankschefen just med anledning av den här diskussionen att ett obegränsat uppköp av statsobligationer är direkt att jämföra med att sätta i gång sedelpressarna obegränsat och trycka obegränsat med sedlar för att direkt finansiera krisande regeringar. 25

Även den finska regeringen har uttryckt ganska skarp kritik mot den nuvarande utvecklingen med den mer expansiva linjen.

Jag undrar hur den klivenheten inom eurozonen påverkar förmågan att samarbeta kring lösningar av den nuvarande krisen och påverkar förmågan att hålla samman unionen på längre sikt. 30

Sedan undrar jag ifall kommissionären anser att det finns ett starkt och brett förtroende för den nuvarande utvecklingen, som går mot ökad integration och överstatlighet.

Ordföranden: Tack för det! Då går vi vidare till Kristdemokraterna, som här representeras av Anders Sellström. 35

Anders Sellström (KD): Tack för det, fru ordförande! En unions överlevnad på sikt bygger mycket på ömsesidigt ansvarstagande men också att i de flesta fall ha det gemensamma bästa för ögonen. Den här skuldkrisen kan man utgå från är en förtroende - tillitskris som vi är inne i. Mer centrala regelverk orsakas oftast av att vi inte har haft det gemensamma bästa för ögonen, varken medborgare, företag, banker eller regeringar – i varje fall inte i nog stor omfattning. 40

1 Vissa beslut har tagits, men inte med det gemensamma bästa för
ögonen. Vissa beslut borde ha fattas, men fattades inte av olika orsaker –
man har inte vågat eller velat ta de besluten.

5 Paradoxen i detta är faktiskt att med mindre av det gemensamma bästa
för ögonen måste man kompensera med starkare regelverk och mer central-
makt och centralfokusering.

10 Men ur en kris kan det alltid komma något gott – det vet vi också. Min
fundering och min fråga till kommissionären är: Hur arbetar du och kom-
missionen med att vi ska få så många som möjligt att i större utsträckning
agera för det gemensamma bästa, i syfte att inte behöva ta till så långtgå-
ende centrala regelverk och styrningar för att centralisera makt i EU? Hur
ser du på det långsiktiga arbetet?

Ordföranden: Tack så mycket! Sist i denna runda blir Vänsterpartiet,
som representeras av Ulla Andersson.

15 *Ulla Andersson (V):* Tack så mycket, och tack till kommissionären och
statssekreteraren för era inledningar! Jag har två frågor.

20 Den ena är till kommissionär Olli Rehn. Om man tittar på de beslut
som EU-kommissionen tog mellan oktober 2008 och oktober 2011 ser vi
att kommissionen godkände 4,5 biljoner euro, motsvarande 37 procent av
EU:s bnp, i statligt stöd till finansiella institut. Det är en enorm summa
som har lyfts från bankernas aktieägare till skattebetalarnas axlar.

25 Jag skulle gärna vilja ha ett svar. Hur tänker kommissionen tillse att
skattebetalarna får tillbaka de pengarna? Jag menar att de här besluten
ökar risken för framtida finanskriser, eftersom bankägarna nu är mycket
medvetna om att skattebetalarna går in och tar över både skulder och risker.

30 Jag har också en fråga till statssekreterare Susanne Ackum som också
handlar om den privata skuldsättningen. Du säger att ni har vidtagit en del
åtgärder. Ja, det har man gjort. Det har varit många bra åtgärder. Samti-
digt säger du att ökningstakten avtar. Men vi har fortfarande en ökning
och en mycket stor kris runt omkring oss, och regeringen räknar med att
vi fortsättningsvis ska ha massarbetslöshet.

35 Jag undrar helt enkelt om det inte vore rimligt att införa ett amorterings-
krav på nya lån som ett sätt att minska skuldsättningen men också hålla
prisutvecklingen på bostadsmarknaden nere. Jag tror att det skulle vara bra
för dem som är skuldsatta men också för samhällsekonomi i stort. Då
kunde skuldsättning över till exempel 75 procent vara en möjlig väg för
att införa amorteringskrav för nya lån.

Ordföranden: Tack så mycket för det! Då ger jag ordet till kommissio-
nären.

40 *EU- kommissionär Olli Rehn:* Tack så mycket!

När det gäller Erik Almqvists fråga om Europeiska centralbanken och
dess beslut på sistone om att möjligen ingripa på andrahandsmarknaderna
och kopplat till detta beslut från Bundesbank: Det går utöver mina befogen-
heter. Av goda skäl betonas ofta att vi ska respektera ECB:s oberoende.
Kommissionen kommenterar inte dess agerande.

RixEdit 3.6.0.6	
Version	489 TB:212
Märkning	
Skapad	2012-10-31
Användare	sa9090aa
Databas	RixEditSgl / DokumentLage r_Rixdb
Trycklov	
Justering	2012-11-08

Låt mig påpeka att ordförande Mario Draghi, som lade fram ECB-rådets beslut i augusti och även i början av september, när de lade fram beslutet för monetära transaktioner betonade att man har fattat detta beslut eftersom man anser att euron inte är irreversibel och har hyst tvivel kring hållbarheten för euron. Detta har lett till att penningpolitikens mekanismer har fungerat sämre, och det har inte kanaliserats på ett effektivt sätt, så som det bör vara i en monetär union.

Det är alltså motiveringen till ECB:s styrelses beslut. Jag kan säga att jag verkligen förstår dessa motiveringar, också med tanke på ECB:s mandat.

Genom detta beslut har ECB lagt fast ramen för villkoren, i den hän-delse ett eller flera medlemsländer skulle försöka söka stöd från europeiska stabilitetsmekanismen och från ECB. Om en sådan begäran kommer in är det den europeiska stabilitetsmekanismen – på grundval av rekommendationer från kommissionen och ECB – som skulle definiera detta eller framför allt eurogruppen som skulle definiera villkoren för ett tänkbart ingripande på primärmarknaderna.

Men det är ECB, som ju beslutar oberoende, som skulle besluta om huruvida man ska gå vidare även när det gäller sekundärmarknaderna för att hjälpa till att få ned icke hållbara lånekostnader.

Det är själva logiken i detta. Vi stöder denna modell. Den har redan fått vissa konsekvenser i fråga om att få ned de värsta excesserna på finansmarknaden.

När det gäller frågan från Anders Sellström om hur vi försöker se till att EU och medlemsländerna fungerar bättre tillsammans, utan att det på något vis ifrågasätter medlemsländernas rätt till beslutsfattande, kan jag egentligen säga att vi när det gäller krishanteringsområdet inom eurozonens skuld-kris inte har lyckats arbeta med den normala gemenskapsmetoden, vilket i praktiken innebär att kommissionen har initiativrätten och att medlemsländerna beslutar i rådet med kvalificerad majoritet och att Europaparlamentet har rätt till medbeslutande.

För mig, inte bara som kommissionär utan som en engagerad europé, är gemenskapsmetoden den metod som gör att EU fungerar och verkligen levererar. Vi har ju 50 års erfarenhet eller mer av det.

När det handlar om krishantering, till exempel stabilitetsfonderna och EFSF, har vi behövt arbeta under anonymitet. Det har många gånger lett till att beslut har fattats för sent och med för lite effekt. Det har förlängt krisen.

Om vi vill ta oss ur krisen måste vi kunna fatta beslut snabbare och mer effektivt tillsammans på europeisk nivå. Det innebär att alla 17 länderna i euroområdet och de europeiska institutionerna måste kunna komma ur sina problem med ekonomin, för annars har vi ingen gemensam grund för ekonomin i Europa.

Det är min syn på detta. Därför kan vi inte lita på något annat sätt på den medellånga siktens diskussion om hur vi ska förbättra den ekonomiska och monetära unionen.

1 I fråga om andra frågor har vi verkligen stärkt banktillsynen de senaste två åren inom EU.

5 Vi håller just på att implementera detta nya ramverk och nya reformer med starkare banktillsyn och även tillsyn av finansmarknaderna. Det handlar också om makrofinanserna med den europeiska systemriskstyrelsen där Stefan Ingves också spelar en viktig roll, en nyckelroll, i beslutsfattandet i arbetet med den europeiska systemrisken.

10 Jag hyser alltså större förtroende när det gäller vår förmåga att ta itu med och förebygga finanskriser nu och för framtiden än vad vi tyvärr har fått se prov på tidigare.

15 När det gäller att ta med den privata sektorn, alltså investerarna och investerarnas ansvar för bankers misslyckande, är kommissionens förslag när det gäller reglerna för bankerna och de gemensamma europeiska reglerna för banker en del av det tidigare beslutspaketet som alltså nu ligger på rådets bord och parlamentets. Där finns det tydliga regler kring hur riskinvestorer måste åta sig ansvar för riskerna när bankerna får problem.

Vi kan fortfarande förbättra detta, och jag ser fram emot att kunna förbättra detta tillsammans med den svenska riksdagen.

20 *Ordföranden:* Vi har utrymme för några frågor till från särskilt intresserade ledamöter.

Ulla Andersson (V): Ursäkta, men jag har inte fått svar på min fråga till Susanne Ackum.

Ordföranden: Då ska vi ge statssekreteraren möjlighet att svara på frågan om amorteringskrav och annat.

25 *Statssekreterare Susanne Ackum:* Som jag sa vill jag absolut inte försöka skyla över att denna privatsektorskuld finns. Den är mycket viktig. Vi har vidtagit en rad olika åtgärder på detta område. Det som jag inte nämnde var det som rör den analys som kommissionen har gjort och som också Riksbanken landar i, nämligen att det också finns fundamenta så att säga och att det är ett utbudsproblem att priserna är så höga. Där ska det också vidtas åtgärder för att man ska försöka få i gång bostadsbyggandet. Det handlar om handläggningstider för byggärenden och kanske också om förslag rörande att utnyttja det befintliga bostadsbeståndet bättre. Det är ytterligare åtgärder.

35 När det gäller krav på amortering eller inte är det en betydligt senare fråga hur man ska se att det är en konsumentupplysning. Folk måste bli mycket mer medvetna om vad det innebär att inte amortera sina skulder. Men det är så att säga också ett privatekonomiskt val där många hushåll kanske snarare väljer att ha denna typ av skulder och konsumera mer i nutid.

40 Det handlar om, som sägs här, att försöka upplysa. Om denna skuldutveckling inte minskar i framtiden får man fundera på vilka nya och kanske skarpare åtgärder som man måste vidta.

Ordföranden: Då går vi in på nästa frågerunda.

RixEdit 3.6.0.6	
Version	489 TB:212
Märkning	
Skapad	2012-10-31
Användare	sa90909aa
Databas	RixEditSj / DokumentLage r_Rixdb
Trycklov	
Justering	2012-11-08

Maryam Yazdanfar (S): Min fråga handlar om de ekonomiska stabiliseringsmekanismerna generellt och även om terminen. De är mycket avhängiga av det folkliga förtroendet. Som Europavän tycker jag att det alltid är ett pedagogiskt problem när det ekonomiska samarbetet behöver sätta in ännu en kontrollmekanism. Jag upplevde det till exempel när stater begärde undantag från stabilitetspakten. När inte ens stater kan följa de regelverk som finns är det ett pedagogiskt problem att förklara för människor vad det finns för hållbarhet i systemet.

Att det europeiska samarbetet är viktigt för den demokratiska och sociala integrationen i Europa tror jag att de allra flesta kan vara eniga om. Det är inget problem att beskriva det för väljarna. Däremot när detta samarbete kräver ekonomiska åtgärder som saknar folklig förankring försvinner också förtroendet för det som var ursprungstanken. Därför skulle jag vilja att kommissionären reflekterar över sin roll som medlem av EU-kommissionen som det europeiska samarbetets motor. Hur ser man inom kommissionen på arbetet för den demokratiska integrationen och den ekonomiska integrationen när de inte går hand i hand utan nästan motverkar varandra? Hur ser man på det, och hur ser man på sin egen roll i det europeiska samarbetet?

Göran Pettersson (M): Jag vill spinna vidare på den förra frågan om regelverk. När vi utvärderar det svenska budgetregelverket är det ofta som vi kommer fram till att en viktig anledning till att det har fungerat är att vi har velat att det ska fungera och att det har funnits en bred politisk uppslutning runt det. När man tittar på olika regelverk runt om konstaterar man att om stödet för regelverket inte finns då finns det alltid en väg runt det.

Då blir min följdfråga: Vad är det som gör att vi ska tro att regelverket kommer att fungera denna gång? Det är bara att konstatera att när det gäller de regelverk som vi har satt upp inom unionen, framför allt runt euron, har vi på det ena eller andra sättet rundat regelverken. Vad är det som gör att vi nu har nått en punkt där vi ska tro på det?

Den amerikanske presidenten Theodore Roosevelt sa: Speak softly and carry a big stick. Kommer det att finnas a big stick som gör att vi denna gång följer regelverket?

Jag skulle vilja att kommissionären lite grann reflekterar över krishantering nu när man har kommit på obestånd. Det är flera länder som har hamnat i situationer där man har haft makroekonomisk obalans, och man har tagit sig an dessa problem på olika sätt. Jag skulle vilja säga att det finns ett antal framgångshistorier i Europa. Lettland är ett sådant land och även Estland. Men även i Portugal och Irland har man vidtagit strukturella åtgärder som gör att man är på rätt väg.

När det gäller att det blir så olika framgångsrikt i olika länder undrar jag på vilket sätt kommissionen kan arbeta för att ta dessa goda exempel och vinna gehör hos dem som kanske har det lite svårare politiskt att genomföra de strukturella reformerna.

1 *EU-kommissionär Olli Rehn:* Jag ska först svara på Maryam Yazdanfars fråga, men svaret gäller även delvis Göran Petterssons fråga.

5 Vi har verkligen ett nytt regelverk i kraft i unionen. Jag gav ett exempel gällande Belgien, men det gäller egentligen alla medlemsländer. Vi har mycket mer effektiva instrument för att garantera att stabilitetspakten i sin nuvarande reformerade form verkligen appliceras och tas på allvar. Det är mycket viktigt för att garantera att vi i framtiden kan ha stabila offentliga finanser i Europa.

10 Frågan gällde kommissionens roll och även min roll. Jag vill bara säga att kommissionen från demokratisk synvinkel har så mycket demokratisk legitimitet som medlemsstaterna vill ge kommissionen, det vill säga att kommissionens valmetod har förankrats till nuvarande fördrag. Såsom vi väl vet är det ett indirekt val genom medlemsstaternas förslag och Europaparlamentet som till slut bestämmer.

15 EU-parlamentet har på sistone inte accepterat några kandidater till kommissionen, och det har varit en mycket seriös process i fråga om acceptans från Europaparlamentets sida. Jag kommer ihåg det mycket väl därför att jag har deltagit i parlamentariska hearingar två gånger 2004 och en gång 2009 och 2010. Men som jag sa är kommissionens roll att definiera fördraget. Genom att till exempel reformera Economic Governance i Europeiska unionen kan vi utveckla metoder genom att kommissionens ansvar kan förstärkas och den demokratiska legitimiteten förbättras.

25 När det gäller frågan om att vilja kan jag säga att politik är att vilja, men ekonomi är att välja, såsom Assar Lindbeck säger. Men jag tror att den ekonomiska politiken också är att vilja, och det är helt rätt att det är mycket viktigt att vi kan ha en stabilitetskultur i Europeiska unionen. Jag anser att vi behöver förnya attityderna efter finanskrisen, som har varit mycket hård i många delar av Europa. Vi behöver också nya instrument som vi delvis har fått så att vi kan förstärka den ekonomiska politiken som syftar till hållbar tillväxt och hälsosamma offentliga finanser.

30 Vi har verkligen några framgångshistorier gällande länder som har haft svåra makroekonomiska obalanser. Lettland och Estland nämndes här. På Ekofinmötet i fredags och lördags hade vi en diskussion om Irland och Portugal.

35 Irland är på gång att komma tillbaka till marknaden så att man bättre kan finansiera sig själv i framtiden utan stöd från sina europeiska partner. Tillväxten har förstärkts i Irland sedan förra året. Även exporten och industriproduktionen växer i Irland. Det ser alltså ut som om Irland kan vända tendensen och egentligen enligt de flesta har vänt tendensen genom att exporten och industriproduktionen har förstärkts, även om den inhemska efterfrågan fortfarande är ganska svag, vilket egentligen är en del av en balanseringsprocess som Irland går igenom för närvarande.

Portugal har också respekterat programmet och har haft bättre exporttillväxt än förväntat. Men den inhemska efterfrågan har varit något svagare. Det är egentligen en spegelbild av förstärkande export. Portugal har fortfarande ett arbete att göra för att nå sina mål i fråga om överskott i den offentliga ekonomin.

Jag är i grunden en komparativ politisk ekonomist, och jag funderar ofta på likheter och olikheter. Det ser ut som om det finns några gemensamma element i Irland och i till exempel Estland, nämligen att det finns en stark vilja och en stark nationell enighet om att reformera landet. Det finns en relativt flexibel ekonomi som har genomgått strukturella reformer som hjälper till att komma tillbaka från svåra tider. Om man jämför Grekland med Irland och Estland finns det en orsak till att Grekland har haft det svårare än Irland och Estland att reformera sig självt.

Ordföranden: Vi har utrymme för en eller två ledamotsfrågor till.

Per Bolund (MP): Jag tackar för intressanta svar på frågorna. Jag tror att det är mycket viktigt att man jobbar med ekonomisk politik både på kort och på lång sikt. Den europeiska terminen kanske handlar mer om politiken på kort sikt. Men det är viktigt att de åtgärder som man förordar där också hänger ihop med politiken på lång sikt och att man då knyter an till de långsiktiga målen för EU, till exempel EU:s Road Map för 2050, ambitionerna att minska de klimatpåverkande utsläppen och så vidare.

Jag skulle vilja höra hur kommissionären ser på detta. Fungerar kopplingen mellan de kortsiktiga och de långsiktiga målen och åtgärderna i dag, eller behöver det göras förändringar och att man tydligare knyter det kortsiktiga arbetet till de mer långsiktiga målen?

Carl B Hamilton (FP): Kommissionären nämnde Portugal, och några av oss i utskottet var faktiskt på besök i Portugal i förra veckan och var ganska imponerade. Vi var kanske inte så imponerade av deras budgetutveckling som inte är riktigt on track, men vi var imponerade framför allt av den långa listan på strukturella reformer som man arbetar med.

Vi hade i förra veckan Tysklands finansminister Schäuble här. Han sade två saker beträffande en bankunion. Det ena var att när kommissionen säger att detta ska vara klart till den 1 januari 2013, väcker man förväntningar som man inte kan infria och bäddar för besvikelse. Min fråga till kommissionären är naturligtvis: Har Schäuble rätt?

Schäuble sa också att det är orimligt att denna tillsynsmyndighet skulle övervaka 6 000 banker. När jag hörde Olli Rehn här tidigare föreföll det närmast som att Schäuble hade missuppfattat det hela och inte fattat att man gör en del på nationell nivå och en del på ECB-nivå. Min fråga är då: Har Schäuble missuppfattat det hela?

EU-kommisionär Olli Rehn: När det gäller långsiktiga frågor, till exempel klimatförändringarna och den ekonomiska politiken, anser jag att vi verkligen måste sammankoppla det som gäller på kort sikt och det som gäller på lång sikt. Det är orsaken till att vi har engagerat oss mycket starkt i att göra verklighet av de förslag och beslut som gäller politiken

1 för att kämpa emot klimatförändringarna. Jag anser att vi verkligen måste
2 arbeta för att reformera våra ekonomier genom sådana incitament som hjäl-
3 per till med en sådan förändring av en ekologisk och ekonomisk reforme-
4 ring av våra ekonomier i Europa. Det är syftet med den energi- och
5 klimatpolitik som kommissionen har drivit sedan 2007–2008 och som är
6 på gång, och vi fortsätter denna politik.

Jag hoppas att ni hade en intressant resa till Portugal som Carl B Hamil-
8 ton talade om. Då vet ni egentligen mer om Portugal än vad jag gör för
9 tillfället. Men jag anser att strukturella reformer i Portugal slutligen är vik-
10 tigare än finanspolitik. Men man måste också nå finanspolitiska mål.

Även om Portugals export har växt ganska bra har man haft och har
11 ganska djupa strukturella problem som landet måste lösa. Vi stöder Portu-
12 gal för att man ska nå sina mål på detta fält.

13 Carl B Hamilton refererade till Wolfgang Schäuble. Men jag kan inte
14 kommentera vad min vän Wolfgang Schäuble har sagt eller inte sagt. Jag
15 kan bara säga att när kommissionen har satt målet att lagstiftningen gäl-
16 lande bankunionen ska vara färdig före den 1 januari nästa år tillämpar
17 man egentligen bara beslutet från Europeiska rådet i juni. Det är ett viktigt
18 mål, och vi anser att det är en del av hur man kan förstärka förtroendet i
19 den europeiska ekonomin.

20 När det gäller hur många banker som den blivande tillsynsmekanismen
21 för euroområdet ska bestå av tillsammans med ECB ska syna är det inte lätt att
22 ange någon exakt siffra, och jag ska inte gå in på denna diskussion. Men
23 från vår synvinkel är det viktigt att Europeiska centralbanken eller den bli-
24 vande tillsynsmekanismen knuten till ECB ska ha ansvar för tillsyn av i
25 princip alla banker även om det i praktiken ska koncentreras till ett
26 mycket mindre antal av större banker och bankkonglomerat.

27 Den dagliga tillsynen av europeiska banker, tusentals banker, som arbe-
28 tar mest i det nationella sammanhanget ska göras av nationella myndighe-
29 ter såsom tidigare.

30 Målet är inte att ECB ska eller ens kan vara ansvarig för den dagliga
31 tillsynen av alla 6 000 banker i Europa utan att man ska koncentrera sig
32 på de största. Men man ska ha det slutliga ansvaret för att hela detta till-
33 synssystem i Europa fungerar. Jag anser att en mycket viktig sak som vi
34 har lärt oss av finanskrisen är att vi måste ha ett pålitligt system för tillsyn
35 av bankerna. Det är mycket viktigt för hela Europa och för europeiska med-
36 borgare.

37 *Ordföranden:* Vi tackar för det. Därmed är det tyvärr, precis när det
38 börjar bli riktigt intressant, dags att avsluta denna utfrågning. Jag tycker
39 att den har varit spännande och matnyttig. Den väcker naturligtvis också
40 ett antal frågor som vi kommer att återkomma till, både när det gäller kom-
41 missionen och diskussionen, i utskott, EU-nämnd med mera här i riksdagen.

Jag vill även tacka statssekreterare Susanne Ackum och övriga här. Jag
42 vill också tacka för den historiska referens som Olli Rehn gjorde. Just
43 Assar Lindbeck är inte här, men jag vill apropå svensk historia passa på

RixEdit 3.6.0.6	
Version	489 TB:212
Märkning	
Skapad	2012-10-31
Användare	sa9090aa
Databas	RixEditSgl / DokumentLage r_Rixdb
Trycklov Justering	2012-11-08

att nämna och särskilt hälsa finansutskottets ordförande 1974–1976, om jag är korrekt informerad, Nils G Åsling extra välkommen hit. Jag tackar även er som har följt detta utifrån. Jag tackar även alla diplomater som har följt detta. 1

Jag vill även ge medierna en upplysning. Ni som vill ställa frågor till Olli Rehn är välkomna att följa med till riksdagens presscenter där frågor kan besvaras om en liten stund. 5

Härmed avslutar jag denna utfrågning.

10

15

20

25

30

35

40

BILAGA 11

Presentationsbilder 17 september, Susanne Ackum

Den europeiska terminen i Sverige

Susanne Ackum
Finansutskottet 17 september 2012

Finansdepartementet

Regeringens utgångspunkter

- Parlamenten i respektive medlemsland beslutar om den nationella ekonomiska politiken
- Rekommendationerna inom ramen för terminen är således inte bindande
- Terminen är ett hjälpmedel för att bedriva ansvarsfull ekonomisk politik och nå måluppfyllelse i den ekonomisk-politiska samordningen i EU

Finansdepartementet

RixEdit 3.6.0.6	
Version	489 TB:212
Märkning	
Skapad	2012-10-31
Användare	sa0909aa
Databas	RixEditSgl / DokumentLage_f_Rixdb
Trycklov	
Justering	2012-11-08

1

Den europeiska terminen 2012

23 november 2011

- KOM:s årliga tillväxtöversikt (Annual Growth Survey)

5

14 februari 2012

- KOM:s rapport om obalanser (Alert Mechanism Report)
 - Tröskelvärden för tio makroekonomiska variabler
 - Fördjupad granskning av MS med potentiella obalanser

10

1-2 mars 2012

- Ekonomiskt vårtoppmöte antar slutsatser från tillväxtöversikten

15

Finansdepartementet

20

Den europeiska terminen 2012 (forts.)

19-20 april 2012

- 19 april presenteras konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet i FiU och skickas till KOM den 20 april
 - Baseras på redovisad politik i BP12, VåP12 och andra propositioner

25

Maj/juni 2012

- 30 maj publiceras de landspecifika rekommendationerna och den fördjupade granskningen av ev makroekonomiska obalanser
 - Samråd med EU-nämnden den 15 juni och behandling i rådsstrukturen under juni

30

Hösten 2012

- Regeringens syn och vidtagna åtgärder redovisas i BP13 den 20 september
- Partssamråd på tjänstemanna- och politisk nivå

35

Finansdepartementet

40

Europa 2020 - lägesbeskrivning

Mål	EU mål	Nationella mål för SE	Dagsläget SE
Sysselsättning (20-64 år)	75%	Väl över 80%	80% (2011)
Utbildning drop-outs andel eftergymnasial \geq 2 år	10%/ 40%	10% 40-45%	(2011) 6,6% 47,5%
FoU (andel av BNP)	3%	4%	3,4% (2010)
Klimat utsläppsminskning (-90)	20 / 20 / 20	40	Prognos för 2020: 40
förnybar energi (som andel)		50	50
minskad enegiltensitet (-08)		20	17
Social delaktighet	20 milj färre fattiga	Andelen 20-64 år utanför arbetskraften, långtidsarbetslösa och långtids-sjukskrivna väl under 14%	13% (2011)

Finansdepartementet

Övervakning av makroekonomiska obalanser

- **Sverige överskred fyra tröskelvärden**
 - Bytesbalansöverskott 7,5% av BNP (tröskelvärde + 6%)
 - Exportmarknadsandelar minskat med 11% (tröskelvärde - 6%)
 - Privat skuldsättning 237% av BNP (tröskelvärde + 160%)
 - Huspriser ökat med 6,3% (tröskelvärde + 6%)
- **KOM:s fördjupade granskning av Sverige**
 - Överskottet i bytesbalansen tyder inte på några risker
 - Konkurrenskraften och exportutvecklingen gynnsamma
 - Hushållens skuldsättning bör följas upp
 - Bostadsmarknaden ett område där obalanser kan uppkomma

Finansdepartementet

1

Rekommendationer till Sverige

• Fyra rekommendationer

- Bibehåll långsiktigt hållbara offentliga finanser
- Vidta ytterligare förebyggande åtgärder för att öka stabiliteten på bostads- och bolånemarknaden
- Förbättra arbetsmarknadssituationen för ungdomar och andra utsatta grupper
- Förbättra spetsforskningen & kommersialiseringen av forskningen

5

10

- **Förslag under 2012 och i BP13 som korresponderar mot rekommendationerna**

15

Finansdepartementet

20

25

30

35

40